

JAK CHÁPAT SPRAVEDLNOST

Není mým úmyslem mluvit v této úvaze o sociální nebo právní spravedlnosti. To bychom si mohli k tomu pozvat právníka, nebo jiného experta. Nehodlám také podat vyčerpávající definici o spravedlnosti, neboť na to není časový prostor. Spíš bych chtěla poukázat na to, jakou spravedlnost vyžaduje od nás Bůh a proč a to nejen v dnešní době. A nakonec poukázat na chápání spravedlnosti v kontextu s vizí MW, která vešla do dějin naší kongregace pod názvem: Spravedlivá duše - nebo jak bychom to řekli dnes - spravedlivý člověk

Touha po spravedlivém řádu a pravidlech, která budou všemi respektována, je stará jako lidstvo samo a doprovázet jej bude až do samého konce. Když se na chápání spravedlnosti podíváme z právníkové stránky tak to, co je spravedlivé, není danost.

Za spravedlivé, správné a mravné pokládá každá doba něco jiného. A stejně tak se mění i prostředky, kterými se snaží "spravedlnost" nastolit. Dosáhnout absolutně spravedlivé společnosti však nelze, protože všechny takové snahy narazí na přirozenou svobodu lidského jedince. A veškeré pokusy toto popřít a vybudovat "ráj na zemi" buď rychle skončily debaklem, anebo za sebou nechaly miliony mrtvých.

Aby však vůbec bylo možné lidské soužití, musí zde vládnout spravedlnost. Tam, kde se netrestají zločiny, tam začne vládnout anarchie, chaos a bezpráví. **Kde není respektováno právo, tam se nedá žít.** Už staří Římané říkali: Ať je spravedlnost, i kdyby měl zahynout celý svět. Proto byli schopni za-ložit právní systém, který je dodnes základem a východiskem pro moderní právo.

Spravedlnost, která v sobě obsahovala princip práva, je znázorňována sochou. Socha spravedlnosti drží v pravé ruce meč a v levé váhy (někdy knihu). Meč obecně znamená sílu protože svá rozhodnutí musí umět i prosadit a vymáhat. a váhy znamenají nestrannost. Symbol vah je ovšem také symbolem soudu, váhy jsou užívány k vážení dobra a zla, práva a bezpráví. Symbol justice

dost o své době prozradí. Některá Spravedlnost mečem bojovně mává, jiná ho drží v klidu a soustředí se na váhy. Od 16. století mívala

spravedlnost přes oči uvázanu pásku nebo šátek, protože nemá brát ohled na to, kdo před ní stojí. Je slepá a všechny soudí stejně

.

,

V oblastech různých vztahů – osobních, pracovních, právních – kde by měla vládnu spravedlnost, ji lze rozdělit do několika druhů.

spravedlnost jako rovnost před zákonem,

retributivní spravedlnost - přiměřené tresty i odměny,

distributivní spravedlnost - spravedlivé rozdělování požitků i břemen (dědictví),

procesní spravedlnost - Moderní právo rozhoduje na základě psaných zákonů.

Retributivní spravedlnost

Nejstarší je patrně představa spravedlnosti retributivní čili opravné: zločin je třeba přiměřeně potrestat, dluh splatit a škodu napravit. Týká se tedy především vztahů mezi jednotlivými lidmi, případně skupinami, z nichž jedna vznáší proti druhé žalobu, protože se cítí být poškozena. Retributivní spravedlnost vyžaduje, aby pokud se obvinění prokáže, byl viník přiměřeně potrestán, případně aby poškozená strana dostala náhradu a [satisfakci](#) Retributivní spravedlnost tedy vyžaduje nápravu a přiměřený

trest

; otázka je, co to znamená. Nejstarší teorie trestu,

ius talionis

, stanoví, že trest se má rovnat poškození: „Oko za oko, zub za zub. Jakkoli se tato zásada může dnes zdát příliš tvrdá, znamenala tehdy

omezení

spravedlivé pomsty: za zub jen jeden zub, ne všechny.

Jakkoli je spravedlnost pro každé společenství a každou společnost nesmírně důležitá, přece však sama nestačí.

Předně se představa spravedlnosti opírá o jistou základní důvěru mezi lidmi, kterou římský právní teoretik [Cicero](#) popisuje takto: „Základem spravedlnosti je ovšem důvěra (*fides*), tj. stálost a pravdivost řečeného a dohodnutého: ... co se řekne, má se také stát.“ Aristotelés napsal, že spravedlnost je normou jednání ve velké společnosti, kdežto „mezi přáteli není spravedlnosti třeba“.

Když v našem světě slyšíme slovo „spravedlnost“, pak okamžitě myslíme na zákony a porušení zákona a s tím spojený soud a zasloužený trest.

Ale: Spravedlnost je v první řadě vztahový pojem. Věc se má totiž tak, že spravedlivé a nespravedlivé jednání se odehrává ve vztazích.

Například: když u mých dveří zazvoní nějaký cizí člověk a bude u mě chtít bydlet, tak nebudu nespravedlivý, když jej pošlu do hotelu! Když však „zaťuká“ moje matka nebo otec nebo manžel -ka a já je pošlu do hotelu, tak je to jistojistě „nespravedlivé“ – pak ve vztahu něco nehraje! Když si počínáme spravedlivě, tak jednáme jinak s policistou a jinak s přítelem, jinak se šéfem a jinak s našimi příbuznými, aniž bychom byli nespravedliví... Vidíme tedy: spravedlnost je vztahový pojem a není možné veškeré spravedlivé jednání formulovat do zákonů!

Francouzský filosof [Emmanuel Lévinas](#), který spravedlnost vymezuje jako „právo promluvit“, říká nakonec toto: „Spravedlnost mne vyzývá, abych překročil přímku spravedlnosti a konec této cesty pak už nic nemůže vyznačit. Za přímkou spravedlnosti se rozkládá nekonečná a neprozkoumaná říše dobra, jež vyžaduje všechny schopnosti každé jednotlivé přítomnosti.“

Nekonečná a neprozkoumaná říše dobra - co to znamená?

Skusme se teď z tohoto horizontálního pohledu na spravedlnost přesunout do vertikály a

podívejme se, co o spravedlnosti říká Bible. Tak tedy na prvním místě **Spravedlnost Boží - Bůh jediný je spravedlivý.**

Chová se spravedlivě ve všech vztazích a nikdy nejedná nespravedlivě.

Bůh má konkrétní správné představy o dobru a zlu, správném a nesprávném a tato měřítká zůstanou po celou věčnost neměnná.

Boží spravedlnost je jeho spásná činnost ve prospěch jeho lidu. Lidská spravedlnost je naše snaha odpovědět na Boží dobrotu uskutečňováním jeho vůle.

Spravedlnost je tedy to, co je spravedlivé před Bohem, co odpovídá jeho vůli.

Zajímavé je, že spravedlivá společnost tématem Starého zákona ani Nového zákona není, zatímco spravedlnost ano. A to především ta spravedlnost, kterou má hledat a vykazovat každý jednotlivý člověk. Musíme proto obrátit svůj pohled na jednotlivce a ptát se jak je to se spravedlností v našem

ÁÁ

osobním životě? Když se podíváme kolem sebe a také na náš vlastní život, vidíme, že sice všichni po spravedlnosti toužíme, ale ve skutečnosti

často

spravedlivě

nekonáme

, že tedy ani my spravedliví nejsme. Jak je to možné?

Když otevřeme Bibli hned v první kapitole čteme V poslední den stvoření řekl Bůh: „Učiňme člověka k našemu obrazu, podle naší podoby. Řekneme-li to co nejjednodušeji, být stvořen k Božímu obrazu a podobě znamená, že jsme byli stvořeni tak, abychom odráželi či připomínali Boha.

Obraz Boží, - to poukazuje na nemateriální stránku člověka. Odděluje to člověka od světa zvířat, a uzpůsobuje jej to k vládě nad zemí, kterou Bůh člověku původně svěřil (Genesis 1:28), a zároveň člověku umožňuje komunikovat se svým stvořitelem. Je to podobnost po mentální, morální a společenské stránce. Mentální stránka znamená, že člověk byl stvořen jako rozumná bytost, mající vlastní vůli. Jinými slovy, člověk si může dělat vlastní úsudek a činit vlastní rozhodnutí. To odráží Boží intelekt a svobodu..

Morální stránka znamená, že člověk byl stvořen ve spravedlnosti a dokonalé nevinности – jako odraz Boží svatosti. Známkou tohoto původního stavu je naše svědomí, nebo-li „morální kompas“.

Součástí toho, že jsme byli stvořeni k Božímu obrazu je i to, že Adam - první člověkÁÁ měl možnost činit svobodná rozhodnutí. Přestože byla Adamovi dána do vínku spravedlivá podstata, učinil špatné rozhodnutí a vzepřel se svému Stvořiteli. Tím v sobě podobnost Bohu narušil a tuto poničenou „podobu“ předal všem svým potomkům, včetně nás. Tak vzniká otázka, zda

Může být člověk před Bohem spravedlivý a když, tak jak?

V češtině ve slově **spravedlnost** slyšíme slovo právo, pravost. Také v hebrejštině má spravedlnost tento základní význam. Ale pojem spravedlnosti je ještě širší. Spravedlnost je nejenom to, co je ve shodě s právem a pravdou, ale také to,
co je správné a pevné a někde má dokonce význam milosrdenství.

Starozákonní člověk věděl, že

není jedno, jak žije.

Má přece žít podle Boží vůle. Jeho myšlení, mluvení i jednání s ní má být v souladu, má být pravdivé a spravedlivé. Potom může člověk na Božím soudu obstát. Když tak nejedná, dopustí se nespravedlnosti vůči Bohu a tato nespravedlnost se jmenuje

hřích.

Člověk ale už tehdy udělal zkušenost, že

lidské činy jsou od spravedlnosti často velmi vzdálené.

V knize Kazatel 7,20 je psáno: "Není na světě člověka spravedlivého, aby konal dobro a nehřešil".

A

a

poštol Pavel v listě Římanům píše: "Všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy." (3,23)

Král David v 50 Žalmu to bolestně rozpoznává: „Vždyť jsem se narodil s vinou, v hříchu mě počala má matka“ (Žl 51,7)!!!. Ano, člověk je oslaben hlubokým zraněním, které umenšuje jeho schopnost vejít ve společenství s druhým. Přirozeně je otevřený svobodnému sdílení, ale objevuje v sobě překvapivě mohutnou sílu, která ho svádí, aby se uzavřel do sebe a stavěl se nad druhé a proti nim. Jde o egoismus, důsledek prvotního hříchu.

Pro konání spravedlnosti je tedy nezbytné opustit sen o soběstačnosti, o onom hlubokém soustředění na sebe, které plodí nespravedlnost. Je třeba osvobodit srdce. Dalo by se říci, že jde o to, aby člověk žil z té lásky, kterou mu může dát jen sám Bůh, protože je stvořen podle jeho obrazu a podoby. Hmotná dobra jsou samozřejmě užitečná a potřebná. Přesto však distributivní spravedlnost nedává člověku všechno, co mu náleží. Ještě mnohem více než chléb totiž člověk potřebuje Boha.

Už ze Starého Zákona je zřejmé, že spravedlnosti člověk nedosáhne svým úsilím, ale že spravedlnost bývá člověku Bohem darována. Spravedlnost tedy není lidská vlastnost, s kterou bychom mohli volně nakládat. **Spravedlnost je dar, který člověk přijímá od Boha.** I když kazatel píše, že

:"Není na světě člověka spravedlivého, aby konal dobro a nehřešil".

Přesto se v Bibli dozvídáme o lidech a není jich málo, jako o

osobách spravedlivých.

Uvedu jenom 2.

První z biblických postav, o níž se dozvídáme, že byla *spravedlivá*, je Noe – Text nám sice neříká, jak se Noe spravedlivým stal, čteme však, že našel milost v Hospodinových očích, že byl bezúhonný a že chodil s Bohem (6,8n.). Hospodin poznává, že stvoření je zlé a chystá se ho potrestat zkázou – potopou. Noe je ze zkázy vyňat, protože je spravedlivý. Noe svou spravedlnost získal postojem, který není vázán na právo či rozhodnutí, ale osobním vztahem k Hospodinu. Noe chodil s Bohem, to znamená, že byl mu blízko.

A právě tuto blízkost hodnotí Bible jako *spravedlnost*

.

Další z biblických postav, o níž se dozvídáme, že je spravedlivá, je praotec Abraham. Abrahama si Pán Bůh nezvolil pro jeho kvality. My vlastně nevíme, proč si ho zvolil. Proč zrovna jeho! Abraham není příklad člověka, který získal Boží přízeň a spravedlnost svým úsilím, svou zbožností. Naopak, Abraham je příkladem muže, kterému jako i nám scházela spravedlnost – vždyť mu musela být připočtena. Bylo mu připočteno cosi, co neměl! A navíc, Boží spravedlnost mu byla připočtena ve chvíli, kdy uvěřil v neuvěřitelné: Byl pokročilého věku a jeho žena Sara byla neplodná. : *Bůh mu však řekl: "Pohled" na nebe a sečti hvězdy, dokážeš-li je spočítat." A dodal: "Tak tomu bude s tvým potomstvem."*

Abram Hospodinovi uvěřil a on mu to připočetl jako spravedlnost

.

Abraham tedy není spravedlivý tím, že dodržuje právo, ale díky svému opravdovému, pravdivému, správnému a upřímnému postoji k Boží vůli a jeho záměru. Činí tak jen silou své víry. Celou svou bytostí se spolehne na Boží slova tehdy, když už po lidsku viděno nebyl prostor pro víru a naději.

Proto mluvíme o spravedlnosti z víry, aby bylo jasné, že je to spravedlnost z milosti.

Tak zůstane v platnosti zaslíbení dané veškerému potomstvu Abrahamovu - i těm, kdo následují Abrahama vírou, že Bůh je mocen učinit, co zaslíbil

Podívejme se ještě na jednu postavu z Bible na rozhraní Starého a Nového zákona, o které je psáno, že je spravedlivá. Je to Josef, manžel Marie, z které se narodil Kristus V Matoušově evangeliu čteme, že Josef byl muž spravedlivý. Spravedlnost se v něm projevovala velmi jemným způsobem. Právě když zjistil, že Maria, jeho snoubenka, čeká dítě, rozhodl se s ní tajně rozejít. Nechtěl ji vydat soudu. Až se mu zjevil ve snu anděl a řekl mu:

Josefe, neboj se.

Josef uvěřil Bohu a bylo mu to uznáno za spravedlnost.

A tak víra, kterou člověk věří Bohu nebo věří v Boha, je víra, která člověku dává spravedlnost,

ospravedlnění od zla, očistění od hříchů, a tím pádem i čistý pohled na lidi kolem. Je to spravedlnost, která vidí lidi takové, jací jsou. Snaží se je vnímat z Božího pohledu. Jenom Bůh může vidět člověka z Božího pohledu, člověk to plně nikdy nedokáže. A tak ctnost víry není jenom věc, kterou má člověk pro sebe, ale je to věc, kterou máme i pro druhé. Podobně jako Josef i my můžeme být v tomto směru spravedliví; nejenom že sami jsme ospravedlněni a můžeme se z toho radovat, ale že opravdu věříme Bohu a můžeme zároveň být i tím, kdo je spravedlivý vůči druhým.

Když Písmo mluví o Boží spravedlnosti, spojuje to s Jeho věrností. Bůh je spravedlivý, protože je důsledný. Je spravedlivý, protože je vždy věrný své přirozenosti a svým příslibům. Byl by nespravedlivý, kdyby neplnil zaslíbení, která dal. Pokud by někdy 'změnil názor', znamenalo by to, že je nedokonalý, že vzal své slovo zpět. Takový krok zpět by byla pošestilá nespravedlnost. Ale Bůh je spravedlivý! Je stálý! I přes opakované nevěrnosti lidstva zůstal věrný svým příslibům. Když naši prarodiče neposlušovali, slíbil Spasitele. Zůstal věrný svému slovu - až do té míry, že poslal svého Syna, aby překonal nespravedlivost našich hříchů. „ Protože hřích je projevem naší nespravedlnosti vůči Bohu.

..

Lidé si často spojují Boží spravedlnost s jeho nezájatým a nestranným rozsuzováním.ÂÂ Kdy Ź ale chceme pochopit Boží spravedlnost, nesmíme zapomenout, že Bůh je láska (1. list Janův 4:16).

V Boží přirozenosti není žádný rozpor a nemůžeme tedy oddělit Boží spravedlnost od jeho milosrdenství, věrnosti, dobroty, milosti a odpuštění – tedy od všeho, co zahrnuje jeho láska. Jeho láska k nám se ukázala vÂÂ tom , že Bůh poslal na svět svého jediného Syna, abychom skrze něho měli život.

tak tedy: Jako jediné provinění přineslo odsouzení všem, tak i jediný čin spravedlnosti přinesl všem ospravedlnění a život. Jako se neposlušností jednoho člověka mnozí stali hříšníky, tak zase poslušností jednoho jediného mnozí se stanou spravedlivými. Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen. Kdo v něho věří, není souzen. Kdo nevěří, již je odsouzen, neboť neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího. Víra tedy

ÂÂ

je podmínkou pro vstup do Božího království.

Boží spravedlnost v Novém Zákoně

I Nový Zákon nás učí, že když Bůh odpouští hříchy, projevuje se tak jeho věrnost a spravedlnost.

Jestliže doznáváme své hříchy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očišťuje nás od každé nepravosti. (1 list Janův 1:9). Důležité je uvědomit si, že když Bůh uděluje milost, nemusí z toho nikomu skládat účty.

.vždyť

„Kdo poznal mysl Hospodinovu a kdo se stal jeho rádcem? Kdo mu něco dal, aby mu to on musel vrátit?“ Vždyť z něho a skrze něho a pro něho je všechno

Bůh

není omezen ani vázán žádnými ani lidskými podmínkami. To by byl potom proměnný, omezený a konečný bůh, nebyl by ani Alfou ani Omegou.

Napokon Bůh sám prostřednictvím proroka Izaiáše říká: Mé smýšlení není vaším smýšlením a vaše cesty nejsou mými cestami, praví Hospodin. Jako je vysoko nebe nad zemí, tak jsou mé cesty nad vašimi cestami, tak je mé smýšlení nad vaším smýšlením.

Ježíš, Boží Syn, pravý Bůh a pravý člověk přišel, aby naplnil veškerou Boží spravedlnost. To prohlásil, když přišel za Janem Křtitelem, aby se nechal od něj pokřtít. Tímto faktem

ÂÂ

- křtem -
se zařadil

ÂÂ

k těm, kteří se pokládají za hříšníky a kteří se chtějí obrátit a změnit tak svůj život. Jaký je jeho opravdový vztah k Bohu, vyjeví zanedlouho sám Bůh, když zazní z nebe jeho hlas: toto je můj milovaný Syn. Ježíš zná své poslání: „Nepřišel, aby povolal spravedlivé, ale hříšníky“ (Mt 9,13). Na toto poslání poukazuje též jeho jméno: „On totiž zachrání svůj lid od jeho hříchů“ Ježíš nejen ukazuje svou účast na nuzném stavu hříšníků, ale má též moc vyvést je z této situace, udělit jim odpuštění a smíření s Bohem – a darovat těm, kdo jsou připraveni se obrátit, společenství s Bohem, ve které nedoufali a které si nedokázali ani představit.

A to tak, že

ÂÂ

položí svůj život v oběť za a vinu jejich nepravosti on na sebe vezme. Iz. 53, kapitola

A tak Boží spravedlnost - Jeho věrnost zaslíbením - nejjasněji září na kříži a při Ježíšově vzkříšení. Kříž nám ukazuje Boha, který se nemění, Boha, který zaplatil tu nejvyšší cenu, aby očistil svůj lid od hříchu a sjednotil je se sebou v lásce. Spravedlnost byla uskutečněna! Nebyla to však falešná spravedlnost rozhněvaného Boha, který se pomstí na svém Synu namísto nás. Byla to spravedlnost Boha, na Něž se můžeme spolehnout v každé situaci. Ježíš byl věrný Otcovu plánu, i když Jej to stálo život. Bůh, věrný všem svým zaslíbením, vzkřísil svého Syna z mrtvých a skrze Něj nám všem nabízí osvobození od hříchu a smrti.

Žít podle Boží vůle znamená zachovávat Boží zákon. Ten, který byl dán na Sinaji – Desatero. Ježíš řekl že celé Desatero lze zhrnout do dvou přikázání. "První je toto: ` Hospodin, Bůh náš, jest jediný pán; miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, z celé své mysli a z celé své síly! Druhé pak je toto: `Miluj bližního svého jako sám sebe!´ Většího přikázání nad tato dvě není."

Co říká Ježíš o spravedlnosti?

Ježíš blahoslaví ty, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. A hned potom¹ blahoslaví milosrdné, neboť oni dojdou milosrdenství. Proč Bůh po nás chce, abychom byli spravedliví a milosrdní? Protože On sám je takový. Budte svatý, neboť já Hospodin jsem svatý a Ježíš říká : Budte dokonalí, jak dokonalý je Váš otec nebeský.

A zároveň upozorňuje na falešnou spravedlnost: Říkám vám totiž, že pokud vaše spravedlnost nebude omnoho převyšovat *spravedlnost* zákoníků a farizeů, nikdy nevstoupíte do nebeského království."Proč?² mluví a nečiní.³ Svazují těžká břemena a nakládají je lidem na ramena, ale sami se jich nechtějí dotknout ani prstem. Všechny své skutky konají tak, aby je lidé viděli:

Na jiném místě řekl farizejům: „Vy před lidmi vystupujete jako spravedliví, ale Bůh zná vaše srdce: neboť co lidé cení vysoko, je před Bohem ohavnost.

O těch, kteří si na sobě zakládali, že jsou spravedliví, a ostatními pohrdali, řekl toto podobenství: „Dva muži vstoupili do chrámu, aby se modlili; jeden byl farizeus, druhý celník.

Farizeus se postavil a takto se sám u sebe modlil: „Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé, vyděrači, nepoctivci, cizoložníci, nebo i jako tento celník.

Postím se dvakrát za týden a dávám desátky ze všeho, co získám.'

Avšak celník stál docela vzadu a neodvážil se ani oči k nebi pozdvihnout; bil se do prsou a říkal: „Bože, slituj se nade mnou hříšným. Pravím vám, že ten celník se vrátil ospravedlněn do svého domu, a ne farizeus. Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“ Ježíš zde staví do protikladu zachovávání formální spravedlnosti a pyšného srdce farizeje a hříšníka, který vědom si své hříšnosti- tady nespravedlnosti, ÁÁ uz nává a vyznává svou vinu před Bohem a prosí o milosrdenství.

O tom, že spravedlnost a milosrdenství jsou u Boha dvě strany jedné mince nám Ježíš jasně ukázal v podobenství o marnotratném Synovi. V postavě Otce je vyobrazen Bůh prokazující milosrdenství, vychází vstříc vracejícímu se synovi, který rozházel své dědictví neuspořádaným, hříšným životem až skončil jako hladový, páchnoucí bezdomovec aÁÁ vrací mu všechna synovská práva. Rozkáže sluhům obléci jej, dát mu na ruku prsten, zařezat vykrmené tele a veselit se. V postavě druhého syna je vykreslena naše představa o spravedlnosti - co dávám a co bych měl dostat.

Tolik let ti sloužím a nedal jsi mi ani kůzle

, ale když přišel tento tvůj syn, který prohýřil tvůj majetek s nevěstkami, pro něj jsi dal zařezat vykrmené tele. Otec však říká – musíme se radovat, neboť

tvůj bratr byl mrtev a ožil, byl ztracen a je nalezen. Tak i v nebi je větší radost nad jedním hříšníkem, který

se obrátí,

než nad 99 spravedlivými, který obrácení nepotřebují.

Podívejme se ještě na podobenství o dělnících na vinici :když se vyplácí mzda, začíná se od posledních. A tady začíná problem. První se pak nazdávají, že dostanou víc.ÁÁ Kdyby se začínalo vyplácení od prvních, pravděpodobně by nedošlo k žádné konfrontaci a každý by odešel spokojen se svou mzdou. To přece pán vinice musel vědět. Proč tedy udělal úplně obráceně? Ježíš chtěl tímto podobenstvím opět ukázat, že myšlení a jednání Boží ÁÁ

se od toho našeho liší tak jako je vzdálené nebe od země.

Nejprve se pán vinice zmiňuje o své spravedlnosti. „Příteli, nekřivdím ti! “Dává prvním najatým dělníkům takovou odměnu, kterou s nimi ujednal. A také i těm ÁÁ

posledním dává takovou odměnu, jakou s nimi ujednal. Někdy jim mzdu a nekřivdí jim. Pak jim připomíná svou svobodu. Může svobodně disponovat se svým majetkem. Může z něj dát komu chce a nikdo mu v tomto ohledu nemůže stanovovat předpisy. Ti poslední plnou mzdu obdrželi ne proto, že by si ji zasloužili svou prací nebo že by na ni měli nárok, nýbrž proto, že pán vinice je dobrý. Chce obdarovat a pomoci. Nakonec se pán vinice vrací zpět k jednání reptajících a varuje je před závistí. Není možné přihlížet tomu, jak někdo jiný má výhodu? Není možné se s ním radovat? Není možné dopřát druhému, aby zakusil dobrotu a laskavost? Je možné pouze úzkoprse srovnávat a trvat na zcela stejném zacházení? Prikázání „miluj svého bližního jako sám sebe“ vylučuje závist a žádá, aby člověk dopřál bližnímu stejným způsobem výhodu a nezasloužený dar, jaký by si sám přál. Tímto podobenstvím nás Ježíš nabádá, že nemáme předem vypočítávat a předpisovat Bohu, co má darovat nám a ostatním. Nemáme srovnávat Boží dary a pak si u něho stěžovat, že se domníváme, že jsme přišli zkrátka. Máme **věrně naplňovat naše úkoly a vděčně přijímat vše, čím nás Bůh obdarovává.**

.Účelem podobenství je zbořit obecnou logiku myšlení o výkonech a odpovídajících odměnách, jež je vypůjčená z ekonomického uvažování – a

uvažovat o vztahu k Bohu

. Spása, kterou Ježíš hlásá, není pouze plodem lidského snažení, ale nezaslouženým, velkodušným a štědrým Božím darem.

Poslední podobenství, které bych chtěla zde uvést, je podobenství o nemilosrdném služebníkovi : **S královstvím nebeským je to tak, jako**

když se jeden král rozhodl vyžádat účty od svých služebníků. Když začal účtovat, přivedlimu jednoho, který mu d

lužil 10

tisíc hřiven

. Obr

ovská suma. Za Alexandra Velikého Makedonského (350 let před JK) měli největší boháči v Řecku 160 hřiven. Příjmy Herodova dvora činily 900 hřiven ročně. Deset tisíc je největší číslo, s nímž se tehdy počítalo a hřivna byla nejvyšší peněžní jednotkou v celém prostoru Přední Asie .To byla tehdy veliká suma.

Deset

tisíc hřiven to bylo 100 milionů denárů.

Protože sluha

neměl z čeho by dluh uhradil, král rozkázal, aby jej prodali do otroctví i s ženou a dětmi, aby tak bylo

spravedlnosti učiněno zadost

. I když by to celý dluh neuhradilo. Sluha padá před králem na kolena a prosí o pozhovnění, a slibuje, že vše uhradí. Je však

jasné, že toho nebude schopen. Jestli mzda na den byla jeden denár, musel by ten služebník pracovat 100 milionů dní, aby dluh splatil. Král se slituje, neslíbí, že posecká, ale úplně vymaže dluh, jako kdyby nikdy neexistoval:

zde tedy končí spravedlnost a nastupuje milosrdenství.

Co se stalo pak?

Ten sluha potkal spoluslužebníka, který mu dlužil 100 denárů. Pro běžného člověka tehdy to byla ne zrovna malá částka. Ale byla to zanedbatelná suma ve srovnání s oním odpuštěným velko-dluhem. Ten dluhÂÂ bylo možné odpracovat za 100 dní, aleÂÂ ten, kterému byl odpuštěn tak obrovský dluh, nemá žádné slitování se svým kolegou, který mu dluží zanedbatelnou částku, škrtní jej a žádá zaplacení. Když ten kolega padá před ním na kolena a prosí o pohovnění, nechce o tom ani slyšet, ale nechá jej zavřít do vězení jako dlužníka. Spolusluhové jsou šokováni, jdou a oznámí celou věc králi. Král si jej zavolá a říká: Služebníku zlý,

všechn dluh

jsem ti odpustil, protože jsi mne prosil

. Neměl jsi se tedy i ty slitovat nad svým spolusluhou? A rozhněvaný pán jej vydává mučitelům, dokud nezaplatí do posledního haléře

. A tady milosrdenství končí a nastupuje přísná spravedlnost.

Těmi „velikými dlužníky“ před Bohem jsme my všichni. A je také předem jasné, že nemáme čím „zaplatit“ za veliká dobrodíní, za která musíme být Bohu aspoň vděční. Je proto s podivem, když někdy jednáme s druhými tak, jako bychom nikdy nic špatného neudělali a nemuselo nám být odpuštěno daleko více. Ježíš nám proto připomíná, že se musíme neustále učit jeden druhému odpouštět. Protože jinak–říká -

tak udělá můj nebeský Otec i vám

, jestliže ze srdce neodpustíte svému bratrovi. V modlitbě Otče náš se přece modlíme: odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme těm, kdo se provinili vůči nám. Nemilosrdný soud čeká na toho, kdo neprokazoval milosrdenství. (Jak. 2,13).

O

dpuštění není slabost, ale síla. Pán Bůh nejedná ze slabosti, ale ze své síly. Z takové síly může jednat i jeho učedník.

Shrnutím toho všeho můžeme říci, že abychom byli spravedliví, jak to od nás vyžaduje Bůh, musíme plnit Boží příkazy, věřit v Boží milosrdenství, přijmout jej a prokazovat jej také svým bližním tím, že zacházíme s nimi tak, jak si přejeme, aby Bůh zacházel s námi. Takovéto chápání spravedlnosti je nadčasové, bylo platné včera, je platné dnes a bude platit vždy.

Takto chápala spravedlnost také Mary Ward. Také ona jako Abraham uvěřila Bohu, spolehla se na Jeho příslib tam, kde se všechno zhroutilo a po lidsku již nebyl žádný prostor pro naději. Žila v přítomnosti Boží Když ji Bůh ukázal spravedlivou duši,ÂÂ šlo vlastně o stav duše, která je osvobozena od sebe sama a všechno vztahuje k Bohu. Je to celistvý člověk, smířený sám se sebou, zakoušející důvěrnou Boží blízkost, a proto schopný

pomáhat jiným, aby dosáhli tohoto stavu. Spravedlnost – to je všeobecný název pro onen vnitřní stav, který činí člověka nesmírně milým Bohu, protože jej zcela spojuje s jeho vůlí. Text hovoří o připodobnění se Kristu. Člověk je před Bohem natolik spravedlivý, nakolik se podobá Kristu a to právě Mary Ward myslí slovem spravedlnost. Její osobní touha podobat se Kristu se jasně rýsuje v tom, co napsala.“

Toužím jít cestou, kterou šel Kristus, hlavně proto, že jí šel On“

Zakusila mnoho nespravedlnosti, i ze strany Církve. Její dílo skončilo fiaskem, ale ona neztratila ani víru ani důvěru. Tak jako Abraham se spolehla na Boží příslib, že dílo, které ji svěřil Bůh vykonat, nemůže být zničeno lidskou nespravedlností. Nedožila se satisfakce, nedožila se obnovení své kongregace, ale Bůh neklamal. Dílo, které založila trvá již přes 400 let.

I dnešní doba snad víc než kterákoli jiná potřebuje lidi spravedlivé, lidi, kteří milují Boha, spoléhají se na Něj,

touží po spravedlnosti osobní, i té ve společnosti,

a chtějí ji uskutečňovat, naplňovat podle požadavků spravedlnosti Boží. Neboť spravedlnosti ve společnosti se nedosahuje násilím, krveprolitím ani navršováním zákonů a právních norem.

Spravedlnost se uskutečňuje prostřednictvím lidí, kteří žijí spravedlivě před Bohem tím, že v něj věří, milují jej a jeho ve svých bližních, dodržují - zachovávají

jeho nařízení a jsou pro něj ochotni nasadit svůj život tak jak to učinil i Ježíš. A to jsou lidi, kteří zachraňují svět.